

karty macierzyste + MS

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
ul. Armii Honorowej 2, Bydgoszcz, Pomorskie
tel. 0048 56 65 22 186
www.zawacka.pl
REGON 87057116
KRS 000041022
NIP 82 1090 150 0000 0000 5022 0244

poprzedni nr K: 556

12.03.09 H.C.

5-659 Bydgoszcz

BYDGOSZCZ
AK

Meger Janina

ps. „Benia”
z d. Dukat

K: 556 / 556 Pom.
1

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Meger Jamina

D: K: 556/556 Jam

Bydgoszcz AK

- I./1. Relacja *k. 3 s. 1-4*
- I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora *k. 1 s. 1*
- I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora
- II. Materiały uzupełniające relację *k. 2 s. 1-2*
- III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora
- III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.
- III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)
- III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945
- III./5. Inne ...
- IV. Korespondencja
- 1) biesiada* *k. 1 s. 1-2*
-
-
- V. Nazwiskowe karty informacyjne *k. 10*
- VI. Fotografie *dwa i ikomografii*

1/1. Relacja - Meger Janina:

1. Relacja w sprawie Meger Janiny z d. Dubat z 10. 11. 1976, mpis, kop. k. 1 s. 1-2
2. Relacja Janiny Meger, o działalności w A K, mpis oryg.; data wpływu do archiwum E. Zawackiej, wrzesień 1984 k. 1 s. 3
3. jak wyżej, mpis oryg. bez daty k. 1 s. 4

Z y c i o r y s . - R e l a c y j a

Janina Weger z d. Dakat uż. 24.6.1921 r. w Bydgoszczy. Jejcie Władysław matka, Jolana z Mierzwow. Jejcie był pracownikiem kolei państwowych. Ukończyła w roku 1936 Szkołę Wydziałową a w 1938 Liceum Handlowe. Obecny adres Bydgoszcz, Łódzka 4. tel. 412546.

II. W czasie nauki w szkole wydziałowej, pracowała czynnie w kole P.C.K. w liceum handlowym należącym do P.W.K. (posiada zdjęcie z defilady 1 maja 1938r. Po ukończeniu w 1938 r. Liceum Handlowego podjęła pracę w prywatnej szkole powszechnej T.S.J przy ul. Radziewskiego 2. w charakterze sekretarki. Jednocześnie w godzinach wieczornych pełniła taką samą funkcję na kursach wieczornych przy Liceum Handlowym. Obydwa te zajęcia sprawowała do dnia 30. sierpnia 1939 r.

III. Do dnia 1 września 1940 r. nie pracowała zawodowo. Od dnia 1 września zaczęła pracować w 1-e N. Oggel-Maszyny biurowe i materiały piśmienne /przyjmowała również zamówienia na pieczętunki dla f-y Wichmann przy ul. Pomorskiej/ i pracowała najpierw w charakterze sklepowej a później zagłównała się. Zaopatrzenia i zbycia. Wtedy też zaczęły się jej kontakty z ludźmi z lasu okręg Chojnice, Tucholi, Czernska, których zaopatrywała w materiały piśmienne, pociski "gryf" i in. W jesieni 1943 r. zamierzała się do wnie członka "Ksawery" z propozycją wstąpienia do A.K. Sama też złożyła przysięgę, przybierając pseudonim "Janina". Prowadziła nie o wykonanie pieczętunki okręgowej z napisem "Der Landrat - ..." i szablonem swastyki i stylizowanym orłem. Pieczętunki wroczyła "Ksawerowi". W tym też inne mniej znaczące pieczętunki. W styczniu 1944r. na polecenie "Ksawera" doręczyła maszo i pieniądze rodzinie uwięzionego przez Gestapo mieszkańca ul. Kosciuszki.

W marcu 1944 r. została aresztowana w czasie pracy i zawieszona na Wąły Jagiellońskie pod zarzutem /jak się okazało w czasie śledztwa/ sprzedaży pieczętunki "Bei Fliegeralarm den örtlichen Luftschutz sich zur Verfügung zu stellen". Ta pieczętunka leżała czas dłuższy w sklepie razem z innymi stemplami jak "zapłacono", "sprawozdano", "Kasa przyjęła" i t.p., które nie zostały odebrane przez zamawiających. Polecenia sklepowej sprzedawcy pieczętunki leżące bezużytecznie. Polecenie moje usłyszała zatrudniona od niedawna w biurze Niemka/volkdeutsch/ Po jakimś czasie w luźnej rozmowie sklepowe powiedziała mi że sprzedawała pieczętunki w in. "Bei Fliegeralarm.": Te ostatnie kupił Francuz. Niemka zadenuncjowała mnie do Gestapo i dlatego zostałam aresztowana. W czasie przesłuchania zorientowałam się, o jaką pieczętunkę chodzi. Ponieważ Francuza nie znalazłam wcale i to wyjaśnienie zostałam po 3 tyg. odbycia kary porządkowej zwolniona. Przypuszczam, że przyczynił się do tego również szef E. Oggel, który przyjechał 14

urlop z Włoch i interweniował w Gestapo/zniszczeniu osobiście klubu
szerzającego/Kiedy po zwolnieniu z gestapo podjąłem nową pracę
p.Oggelotrzymała telefon z Gestapo że mnie należy zwolnić ponieważ
karana Holna nie może pracować w biurze.Za protekcją jej siostrzyczki
zaczęłam 1.7.1944r pracę w Łęgowie w i-es.Kocna Elektryk na terenie
Dynamit A.G. i tak pracowałam do końca wojny jako elektryk
jako kreślarka pracowałam Leszek Biały"Jakub" W tym czasie w mieście
państwa Bielych pomagałam Leszkowi pisząc na maszynie komunikaty,
matryce do powielania i t.p. *odbiierając komunikaty drogą radiową*
IV. Po wojnie od 1.11.1945 pracowałam w Wydziale Gospodarczym...
rzymałam sklep spożywczy. wyszłam za mąż. rodziłam 2 synów i zajęłam
się ich wychowaniem.Zawodowo już nie pracowałam.

Łódź dnia 10. XI. 1976r.

*Własnoręczny podpis
pny imię i nazwisko*

Silwioszka

Jacime Leger
Bydgoszcz 85659

ARCHIWUM 3
Liczba...
569 Pom
556
data wpływu IX-87

Relacja z mojej działalności w A.L.

W grudniu 1942 r. zostałem usz do
mnie F. Bendig pseudo „Kawowy” z prośbą
wstąpienia do A.L. Jemu ten dowódca
przyrzekł i przybrał pseudonim „Benia”
Pracowałem wtedy w firmie „E. Ogzel”
materiały biurowe i pisowne. Dla „Kawowego”
wykonywałem z bronią ¹⁰³⁰ ¹⁰⁴⁵ ~~przebiegi~~ ^{uśrednioną}
obroję z stylizowanymi ^{i matryce} ~~ostre~~ ^{matryce} napisami
„Der Landrat - Kreis Kunitz”. Dostarczałem
różne inne pisowne, papier, potłoczone
farby drukarskie, matryce i t.p.
W roku 1944 w maju rozpoznałem pracę
w Łęgowie w f-c 4 lok. Tam poznałem
Leńka Białego pseud. „Jakub” i tym razem
w miejscowości „Jakuba” pracowałem jemu
w pracach biurowych. Odbiśrami meldunki
z matrycami, pisałem komunikaty na
matrycach, matryce do potłoczenia i t.p. do
końca okupacji.

Jacime Leger

Jacek Jacek
Bydgoszcz 85659

M 556

II okres 4

Relacja z mego działania w AK

4 czerwca 1942 r. Zwrócił się do siebie F. Biedzi
pseud. „Kawowy” z propozycją wstąpienia do N. i
Jacek ter. Złotycau przysięgę i przybrał pseudonim „Biedzi” Dla „Kawowego” wykonano
z krotką pisarzką w sądzie okręgowym z tytułami
osobą i sfatykę i napisem „Der Landrat - Kreis
Kouit” i „Polizeipresident - Brauberg” Postawiono
kancelarię imię podległe, papier, pomalowane, farby
drukarskie, maszyna i t. p.

W roku 1944 w czasie rozpoczęcia pracy w Legocie
w f-c J. Koch. Tęce poznałem Leona Biedzi
pseud. „Jakub” W tym czasie w miasteczku „Jakub”
pomagałem Jacek w pracach niemożnych. Odbierano
meldunki z miasteczka, pisano komunikaty na
maszynce, maszynce do pomalowania i t. p. do końca okupacji

Jacek Jacek

I/2. - Dokumenty relatora - Meger Janiny:

- Oświadczenie suriackie Franciszka Bendiga, Stargard
1977, kopia

k. 1 s. 1

Omyg. w sprawie Fr. Bendiga - KO

Bendig Franciszek, Ksawery Stargard, dnia 3 czerwca 1977 r.
(miejscowość)

Stargard Kuc.
(Nazwisko, imię, pseudonim i adres składającego oświadczenie)

OŚWIADCZENIE ŚWIADKA

Ja, jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową od — do):

skrajna Dmni Koczan, obóz bydgoski - skrajna pomocnicza NK - do 1940 r. 2. 14. 1944 1944 1947 6. 12. 1947

świadomy(a) odpowiedzialności wynikającej z przepisów prawa karnego za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów, legitymujący(a) się dowodem osobistym seria i numer

KB 2843668 wydanym dnia *27. 10.* 19*45* r. przez *K. Polak Stargard*

oświadczam:

ze Ob. *Franciszek Koczan* syn (córka) *Krzysztofowa*
urodz. dnia *24 czerwca* 19*21* roku w *Bydgoszczy* *akt. w TK 2357006*

jest mi znany(a) osobiście(jako) uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności, w których świadek zetknął się z otrzymującym(cą) oświadczenie i czasokres od — do):

z uczestnika Dmni Koczan - obóz pomocniczy, Olsztyn i wstąpieniem w szeregi NK i oddziałem do niego przyniesie oraz sprowadzeniem jej z odami do wykończenia

Wyżej wymieniony(a) posiadał(a) pseudonim *Benda* i pełnił(a) funkcję — brał(a) udział w tej części opisuje się: przebieg służby i działalność w okresie bezpośredniego udziału w walkach wolnościowych, pełnioną funkcję, stopień wojskowy, w jakich był(a) oddziałach, grupach, placówkach, pod czyim dowództwem, kierownictwem, udział w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu itp. wszelkie zmiany i czasokres od — do):

Stargard w NK - obóz pomocniczy (w Bydgoszczy) w okresie 1942 r. Miałem za zadanie organizację obrotu kwaterami i sprowadzaniem żywności, lekarstw i materiałów i wyżywienie żołnierzy. Pracowałem w szeregach (podziemnie) w celu wywołania powstania. Legitymacji nie posiadałem, ale odbywałem służbę w szeregach. W tym zakresie wykonywałem prace kwaterne i miałem za zadanie sprowadzanie żywności. Służbę pełniłem do 1944 r.

Jeżeli świadek jest członkiem ZBoWiD, powinien wpisać numer legitymacji członkowskiej *243626* wydaną przez Zarząd Okręgu w *Stargardzie* *Nr 243626* *257662*

Związek Wojencki a Powszechność
Kolegium Stargard
[Signature]
(pieczęć i podpis odpowiednich władz lub Zarządu ZBoWiD)

Prawdziwość powyższych danych stwierdzam własnoręcznym podpisem

Franciszek Bendig
(Nazwisko, imię, stopień wojskowy, funkcja, stanowisko)
niepełny, Bydgoszcz, Kosa 2 BoWiD
Stargard

II. Materiały uzupełniające relację Rezer
żaniny z d. Duklat:

1. Biogram autorstwa Aleksandry Sokółowskiej,
mpłs. k. 1 s. 1

2. Sokółowska A., biogram Duklat żaniny,
[w:] Słow. biogr. konspiracji pomorskiej
1939-1945, pod red. Janiejewskiej - Marcinkowskiej
H. i Sawackiej E., Toruń 1994, 2. 1, s. 62,
ksierokop. k. 1 s. 2

Dukat Janina zam. Meger ps."Benia"/1921 .../, żołnierz komórki legalizacyjnej i łączności KO AK Pom w Bydgoszczy.

Ur. 24.VI.1921 r. w Bydgoszczy, c. Władysława, kolejarza, aktywnego członka "Sokoła" w Bydgoszczy i Karoliny z d. Mierzwa. Maturę zdała w Lic.Handl. w Bydgoszczy, gdzie była czynna w kole PCK i uczestniczką hufca PWK.

Od 1940 r. pracowała jako sklepowa w fabryce E.Ogla maszyn biurowych, materiałów piśmienniczych i pieczętek w Bydgoszczy, a następnie tamże w dziale zaopatrzenia i zbytu. Jesienią 1942 r. wprowadził ją i zaprzysiął do służby w AK Franciszek Bendig ps."Ksawery" /od 1944 r. szef Wydz.II KO Pom./. Otrzymała ps."Benia". Kontakty utrzymywała wyłącznie z Ksawerym", któremu dostarczała materiały piśmiennicze, powielacze, farbę drukarską i pieczętki. W maju 1944 r.została przeniesiona do fabryki instalacji elektrycznych J.Kocha w Łęgnowie k.Bydgoszczy, gdzie pracowała do końca wojny. Tam zetknęła się z Leszkiem Białym ps."Jakub", szefem łączności KO AK Pom., któremu prowadziła kancelarię. Zatrudniona była również przez jego siostrę --> Zuzannę Białą, referentkę łączności WSK insp. AK Bydgoszcz. Działalność konspiracyjną zakończyła w Styczniu 1945 r., a w sierpniu tegoż roku wyszła za mąż.

AP AK T. M. i Z.Białych, J.Meger

A.Sokołowska

Dukat Janina zam. Meger ps. "Benia" (1921-....), żołnierz komórki legalizacyjnej i łączności KO AK Pom. w Bydgoszczy.

Ur. 24 VI 1921 r. w Bydgoszczy, córka Władysława, kolejarza, aktywnego członka "Sokoła" w Bydgoszczy, i Karoliny z d. Mierzwa. Maturę zdała w Lic. Handlowym w Bydgoszczy, gdzie była członkinią koła PCK i hufca PWK.

Od 1940 r. pracowała jako sklepowa w fabryce E. Ogla maszyn biurowych, materiałów piśmienniczych i pieczętek w Bydgoszczy, a następnie tamże w dziale zaopatrzenia i zbytu. Jesienią 1942 r. wprowadził ją i zaprzysiął do służby w AK Franciszek Bendig ps. "Ksawery" (od 1944 r. szef Wydz. II KO Pom.). Otrzymała ps. "Benia". Kontakty utrzymywała wyłącznie z "Ksawerym", któremu dostarczała materiały piśmiennicze, powielacze, farbę drukarską i pieczątki. W maju 1944 r. została przeniesiona do fabryki instalacji elektrycznych J. Kocha w Łęgnowie k. Bydgoszczy, gdzie pracowała do końca wojny. Tam zetknęła się z Leszkiem Białym ps. "Jakub", szefem łączności KO AK Pom., któremu prowadziła kancelarię. Zatrudniona była również przez jego siostrę → Zuzannę Białą, referentkę łączności WSK Insp. AK Bydgoszcz.

Działalność konspiracyjną zakończyła w styczniu 1945 r., a w sierpniu tegoż roku wyszła za mąż

AP AK, T.: Biała M., Biała Z., Meger J.; dok. Insp. Bydgoszcz.

Aleksandra Sokółowska

Skoc. biograficzny konspiracji
pomorskiej 1939-1945, pod red.
Kawiejewskiej - Marcimkowskiej B. i Zawackiej
G., Toruń 1994, s. 1, s. 62

IV.1. Korespondencja brzoza - Hejer Janina:

- list Janiny Hejer do Franciszka Kostowskiego
dotyczący pracy konspiracyjnej i pewnych osób,
Bydgoszcz 1994, rękopis (ksero)

k.1 s.1-2

List do Fromaszkę
V. 25 2017 Kwiec. (in. Chopin)

Zygorow, dnia 31. 5. 1994

Szanowny Panie Franciszku!

Serduskiem dziękuję za listy Pana i kserokopie artykułów, które mi Pan nadał. Z p. Nowakowską umówiliśmy się, że w tym tygodniu wyjadę do niego i wtedy wtedy jej kserokopie, które są interesujące.

"Kawowy" lotariusz odbierał ode mnie przysięgę, przysięgł do AK. Na jego terenie wykonywaliśmy pieczętki i tylko jemu wydawał je. Jeżeli p. Karol ten gdzieś załatwił, to już nie re. murie.

W Pókr kogo poznałem p. Karolca nie umiem już powiedzieć. Zdać się na p. Bruno Warloch go do mnie przysłał. Ten p. Warloch był akwizytorem firmy (w której pracował) na obszarze Chopin.

To znaczy zbierał w tym obszarze zamówienia na materiały piśmienne wśród kowalarni i żądacz (am. kowalarni). Te materiały wyżył się za zaliczeniem pocztowym pod wskazane adresy.

Przez od sprzedawcy materiałów to był dodatkowy zarobek p. Warlocha. Zdać się na to on właśnie przysłał p. Karolca do mnie. P. Karolca otrzymał ode mnie papier, koperty zdać się na to do kasy do posicłara. Posicłar sprzedawał p. Karolca Kociński ten z polecenia Warlocha. P. Karolca był u mnie w miernikach 2 razy na krótko.

Kiedyś rozmawiałem z p. Laupka jeśli dobrze pamiętam. Z tych osób które były u mnie znane nikogo poza p. Karolcem. Pan w tych niepozostawił, gdzie miernikami nigdy nie był. Był kiedyś na urdy w. w. Kiele. Chyba 20 lat temu był na wakacjach w Pókrze i tam dohodził się w miernikach, na urdy w.

P. Nowakowską 2 koleje poznałem ten nie wiem w jakich okolicznościach. Chyba, kiedy dzieci były małe i worytki w wozach, załatwił

Sub. Był...
- obywatel...
- mieszkał...
- mieszkał...

verte

Ważność. P. Sosakowska ma latwość uawrzyczenie
bezpieczeństwa i ja też. Potem zgodzi się, że
dużym p. Olikowskiemu to uszytko.

Ważnym, pisząc do zaproszenia na uroczystości
Toleria mierni. Myślę, że nie będzie mogła skorzystać
z zaproszenia bo prawdopodobnie w podr. papale
do sanatorium do Cieszkowicka kładzi' moje słone
kolana.

Ładę serdecznie pozdrawiam
Jacek Boguski

T: X: 556/556 Pom.

Bydgoszcz

Meger Janina

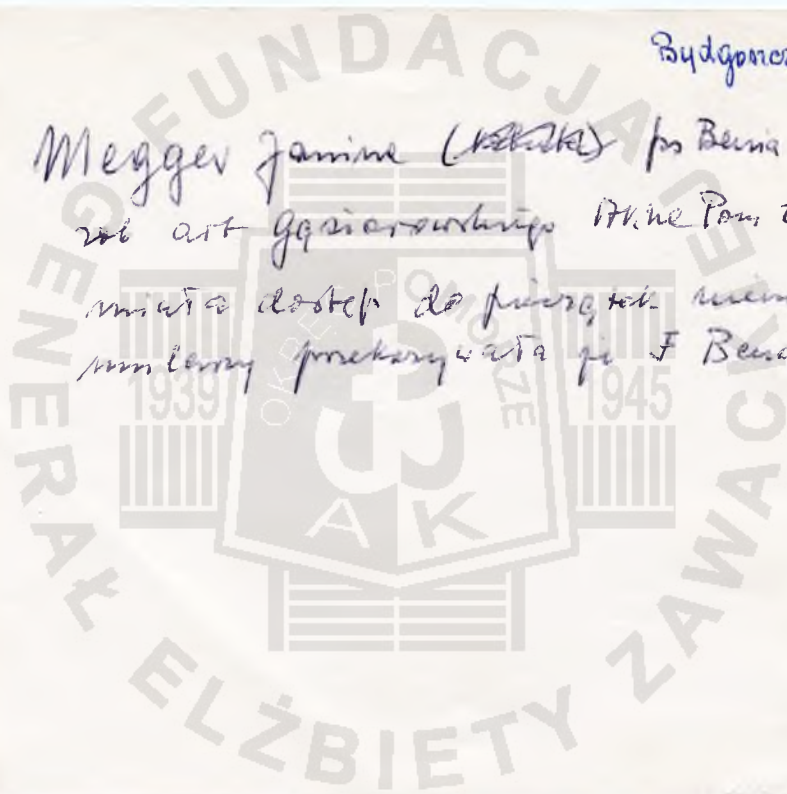
✓
✓
Karty informacyjne
k. 10

Budgones KO
wywiad 2

Megger Janine (Kobaka) ps Berna

zł art gosiarskiego Wnie Pom t IV s 83

miała dostęp do piwnicy, w której i po-
mimo przerwania jej F Bendigors

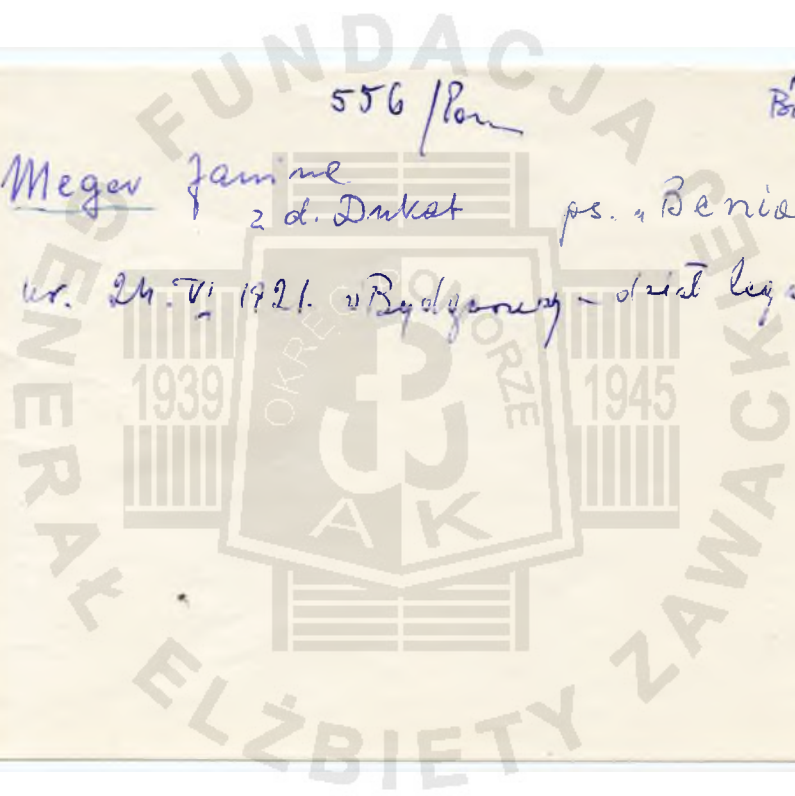
556 / Pom

AK WSK
Bydgoszcz

Meger Janina 2 d. Dukiet ps. "Benia" 3

ur. 24.VI.1921. w Bydgoszczy - ostat. leg. licznik

286 K

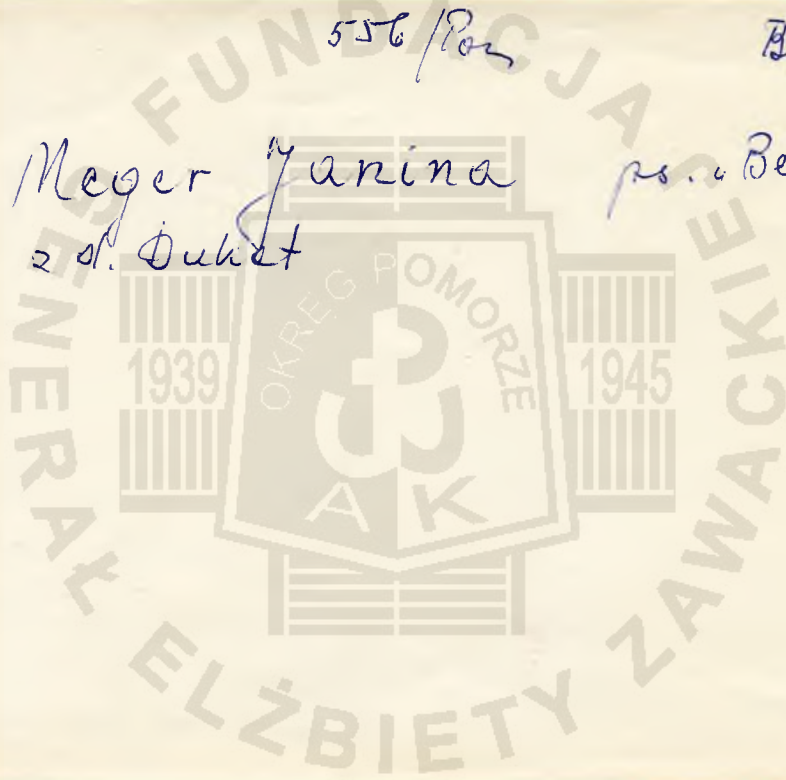

556/Poz

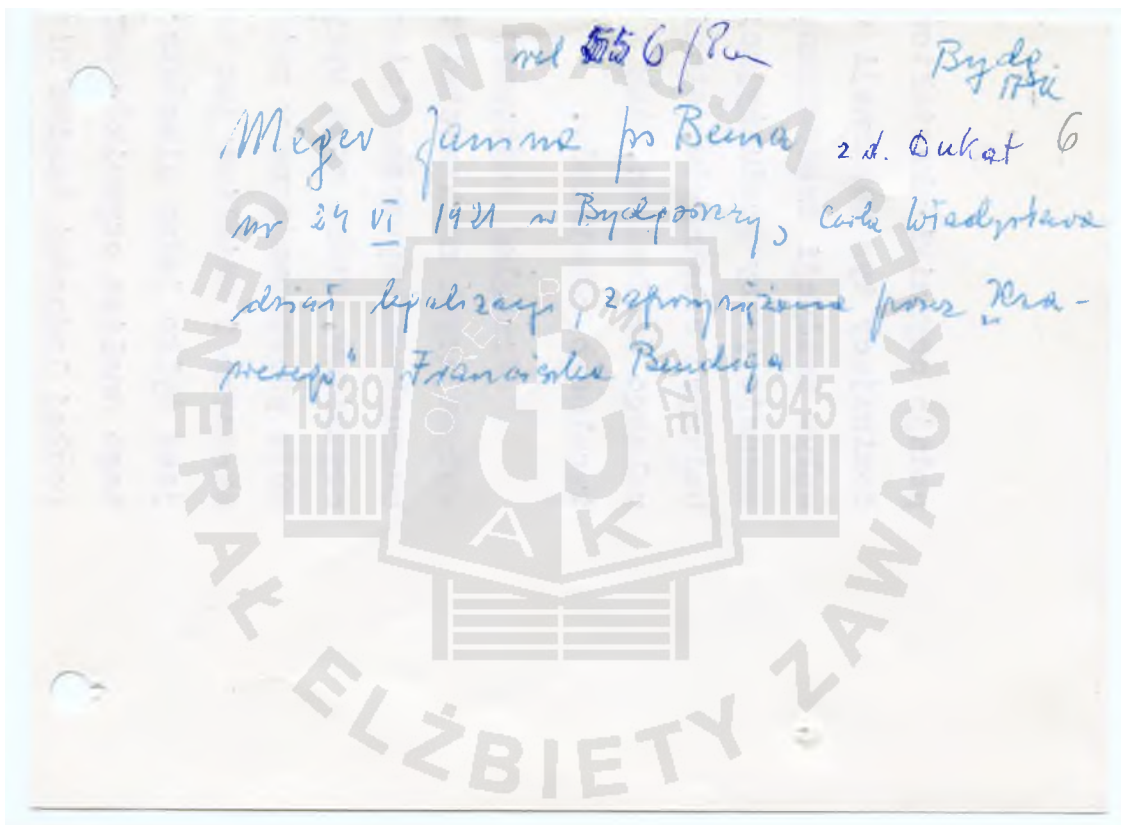
Bydgoszcz

Meyer Janina
z dr. Dukiet

ps. "Benia"⁴

R. 569 / Pam. 5361
 2.
 3. ^{AK} Bydgoszcz 5
 4. Meger Janina 5
 6. " Benia 7
 8 9
 10 Bydgoszcz - 85-659 11
 ul. Plocka 4
 12 ul. nt.

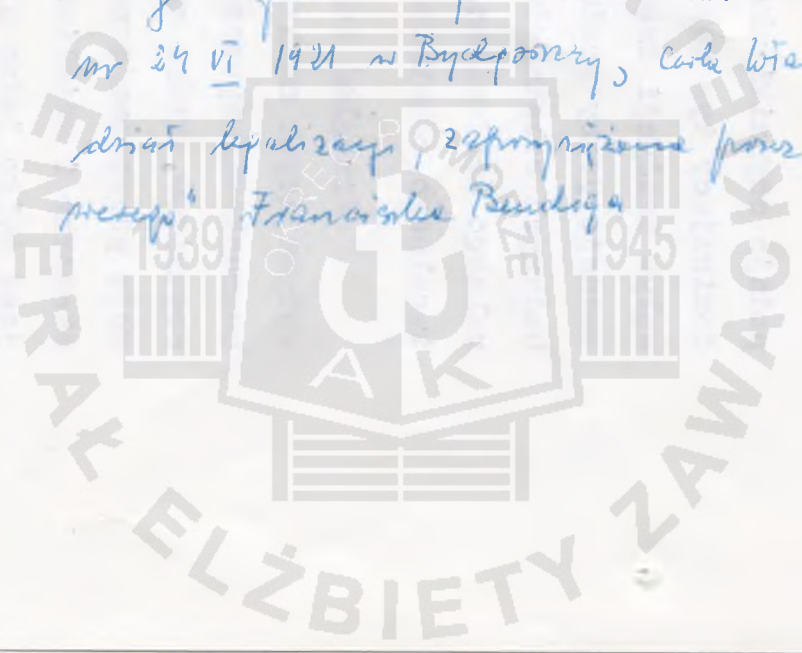
nr 556/Pm

Bydgoszcz
1934

Miejsce zamieszkania p. Benia 2 d. Cukrat 6

nr 34 VI 1921 w Bydgoszczy, Cicha Władysława

dnia 22 stycznia 1939 r. w Bydgoszczy, Franciszka Benia

Bydgoszcz
AK 7

MEGER JANINA ps. "Bonia"

Liście AK, uwzględniona i rozpoznana w 1942 r.
przez Fr. Bendiga ps. "Samary" miała w re-
dacie organizowania "Ankiet do sponso-
rów dokumentów wydawanych przez Niemców
i wykonywanych ^(przez Niemców) przez siebie ni-
mieckich w celu wystawienia fałszywych le-
gitymacji i zawiadzenia dla pobliż konspi-
racjonistów oraz odliczenia następują i pesa-
A. 29 k. 90 nie komunikacji, zadanie te wykonywa-
verte

Ta bardzo dobre i wartościowe wiadomości,

Źródło: M-30 (Fr. Bendig) s. 47

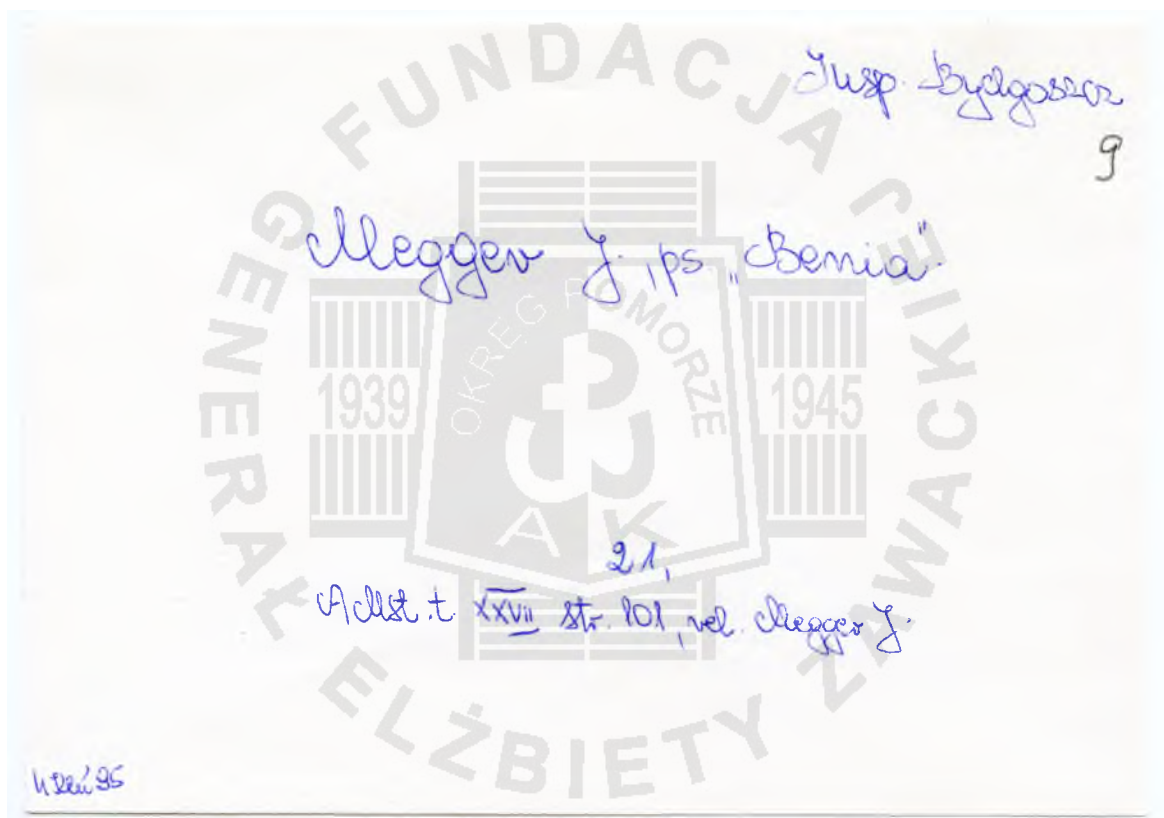

MEGER JANINA, ps. "Bemba"

Bydgoszcz
ZLW-AK 8

Była współpracownicą F. Bendiga. Dostarczyła
dokumenty i przekazała niezbędnych do wytworzenia
fototypowych dokumentów.

B. Chmura, A. Gajewski, Zyciel, Stuttgart.
Zem. Mur., 1987 / 7, s. 12.
MLW 8-95

MEGGER, JANINA
ps. "BENIA"

KO
BYDGOSZCZ

10

kurierka Grussa i Bendiga od 1941 r.

88/94

AK na Tomoku, s. 83

K-556 / 556

Bydgoszcz

Meger Janina 28

Meğer Janina ps. "Benia"

ZESZCZYŁE

